

IX. 1929

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1929.

Ljubljana, 12. septembra 1929.

Štev. 6.

Spremembe v upravi ljubljanske škofije.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 10. septembra 1929.

Štev. 3318.

Gospodu prelatu

Andreju Kalanu, stolnemu proštu itd.

v Ljubljani.

Ker ste se, upoštevajoč naše najnovejše razmere v škofiji, z dopisom z dne 8. septembra 1929 odpovedali časti generalnega vikarja ljubljanske škofije, se Vam ob tej priliki za Vaše desetletno nesebično poslovanje v upravi škofije prisrčno zahvaljujem in Vam kličem: Bog povrni!

Pozdrav in blagoslov!

Hvaležni

† Anton Bonaventura,
škof.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 10. septembra 1929.

Štev. 3319.

Presvetlemu gospodu

dr. Gregoriju Rožmanu, nasl. škofu semtskemu in
koadjutorju¹ ljubljanskemu

v Ljubljani.

Ker se je dosedanji generalni vikar, stolni prošt Andrej Kalan, tej časti odpovedal, imenujem s tem v smislu kan. 366 § 1, ker imate vse potrebne lastnosti, kakor jih našteva kan. 367 § 1, Vas za generalnega vikarja ljubljanske škofije.

Prepustim Vam vso ono jurisdikcijo, ki jo generalnemu vikarju podeljuje kan. 368 § 1, 2. Izvzamem samo osebne zadeve duhovnikov, redovnikov in redovnic.

Upam, da boste uvaževali naročilo kan. 369 § 1, 2. V vseh važnih zadevah boste odločevali edino v sporazumu z menoj, razen v slučajih, kadar ne bom doma.

¹ Conf. Can. 350.

Za upravna dela so določeni gospodje tajniki in poduradnik škofijske pisarne, ki je Vam podrejena.

Vaša pisarniška soba bo soba dosedanjega ravnatelja pisarne, ki Vam bo vse svoje posle izročil jutri, dne 11. septembra 1929, ob 16 ih. Na vratih bo napis: Generalni vikariat.

Sprejmite izraz mojega spoštovanja in mojega zaupanja

L. S.

† Anton Bonaventura,
škof.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 10. septembra 1929.

Štev. 3320.

Presvetlemu gospodu

dr. Gregoriju Rožmanu, nasl. škofu semtskemu in
koadjutorju ljubljanskemu

v Ljubljani.

V smislu kan. 351 § 2, 3, 4 Vam za stalno poverim sledeča opravila:

1. Vse škofovske pontifikalne maše v stolnici, razen onih na obletnico papeževega kronanja, na veliki četrtek, na veliko noč, na Miklavževo nedeljo, na božič ob 10 ih in na kraljev rojstni dan.

2. Tri pridige v stolnici, in sicer: na veliko noč, na praznik Brezmadežne in na Silvestrov večer.

3. Delitev tonzure in nižjih redov.

4. Vsakovrstne blagoslove in posvetitve, razen posvetitve cerkva in oltarjev.

Prosim, da bi ta opravila izvrševali, ako ne boste »detentus iusto impedimento« (kan. 351 § 4). Ako bi še kaj želel, Vas bom za tisto opravilo posebej prosil.

Sprejmite izraz mojega spoštovanja in zaupanja

L. S.

† Anton Bonaventura,
škof.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 10. septembra 1929.

Štev. 3321.

Prečastitemu stolnemu kapitlju

v Ljubljani.

Dne 12. septembra t. l. nameravam preurediti upravo škofije. Zato sporočam p. t. naslovu sledeče:

1. Za generalnega vikarja sem danes imenoval svojega koadjutorja dr. Gregorija Rožmana. Imel bo vse pravice, kakor jih generalnemu vikarju podeljuje cerkveni zakonik v kan. 367, 368, 369. Prilagam prepis dekreta tega imenovanja, kakor tudi prepis dekreta glede drugih poverjenih mu opravil. Generalni vikarijat bo uradoval v sobi, v kateri je do sedaj uradoval ravnatelj škofijske ordinariatne pisarne.

2. Upošteval bom vse, kar cerkveni zakonik naroča škofom o razmerju do stolnega kapitlja (n. pr. v kan. 391, 1532). Uvaževal bom nalog »Capitulum audiendum est ab Episcopo in rebus gravioris momenti et aliquando expetendus illius consensus«.

3. Kan. 412 nalaga kapitulju dolžnost: »Episcopo solemniter missam celebranti assistere et inservire.« Prosim, naj se ta dolžnost raztegne tudi na koadjutorja, kadar bo mesto mene kot ordinarija opravljal pontificalia.

Prosim, da bi stolni kapitelj naštete uredbe vzel v vednost.

† Anton Bonaventura,
škof.

40.

Anton Bonaventura,

po božji in apostolske stolice milosti škof ljubljanski,
vsem vernikom škofije mir in blagoslov.

Po letošnjem, posebno težkem in dolgotrajnem duhovnem pastirovanju po škofiji sem začutil nujno potrebo, da se za par tednov umaknem iz mesta v kak tih, miren, zdrav kraj.

Izbral sem si božjepotni kraj pri Sv. Joštu nad Kranjem. Tukaj je čist, zdrav zrak, mir in samota. Pride sicer skoraj vsaki dan kak izletnik, ob nedeljah pa prispe več romarjev, ki bi radi na tem mirnem kraju za svojo dušo poskrbeli. Toda to me nič ne moti.

Akoravno pa sem na oddihu in visoko nad Vami, pa ste mi vendarle vedno živo v srcu. Premišljujem Vaše delovanje, Vaše bridkosti, Vaše krščansko življenje. V tem premišljevanju pa vidim tudi marsikaj slabega, strastnega, grešnega po Vaših hišah in vaseh. Pod tem bremenom zdihujete in bi se ga — vsaj tako mislim — radi iznebili, ali si ga vsaj olajšali.

Kako naj Vam pomagam? Čujem spodbudljiv glas sv. Očeta, ki nas poziva na **k a t o l i š k o a k c i j o**. Da, nam škofom naravnost zapoveduje, naj jo začnemo, vodimo, razvijamo.

Ker hočem sv. Očeta ubogati in ker vem, da Vam bo katoliška akcija za Vaše dušne, za Vaše večne potrebe močno koristila, naj Vam jo obrazložim in Vas za njo navdušim.

1.

Blizu cerkve sv. Jošta je visoka smreka in pod njo velik križ. Večkrat stojim pred tem križem in gledam na njem podobo razpetega božjega Sina. In kakor nikdar do sedaj, se mi tukaj odpira posebno dalekosežen, obsežen in izredno jasen pogled v neizmerno večnost, v katero pridemo vsi.

Kaj je ta večnost? Sin božji, pomislimo, sam Sin božji visi na sramotnem križu, razbičan, s trnjem kronan, pribit s petero žebli in v groznih dušnih in telesnih bolečinah umira zasramovan in zaničevan, umira zapuščen od ljudi in tudi od Boga.

Zakaj pa? Samo zato, da nas obvaruje nesrečne večnosti in nam omogoči srečno večnost. Kaj je večnost, ako sam edini Sin božji za njo toliko trpi! Oh, Sin božji zaničevan, ponižan, strč, da zadosti pravici božji, da nas spravi z Bogom in nam omogoči srečno večnost! Ali se ti vsaj nekoliko dozdeva, kolikega pomena je torej večnost zate, za tvojo neumrjočo dušo? Pomisli: večni ogenj brez pristanka, ali pa večno veselje! Kaj si boš izbral?

Z gore Sv. Jošta gledam po škofiji. Gledam župnije na eni strani do Kovorja in Jesenic, na drugi strani do Preske, do Ljubljane in do Smed-

nika; na levo do Loke, na desno do Cerkelj in Preddvora. V duhu pa se mi razgled širi po vsej krasni naši škofiji.

In kaj opazim? Mnogo vasi in cerkva. V duhu stopim v župne cerkve, poklekнем pred tabernakelj in molim Sina živega Boga, molim Jezusa križanega, skritega pod podobo kruha. Oh, sama čista neizmerna božja ljubezen ga drži zaklenjenega v toliko tabernakljih!

Ko tako Križanega v duhu molim, pa se spomnim, da je tako skrivnostno pričujoč po vseh župnih, samostanskih in duhovnijskih cerkvah po vsej naši škofiji, po vsej Sloveniji, po vsej Evropi, po celem svetu in se povprašam, zakaj?

Oh zakaj? Radi Vas, iz same ljubezni do Vas, da Vas z Vami živeč pripelje v srečno večnost. Zopet nova luč, ki mi razsvetli večnost. Kaj mora biti, ako Sin božji vsaki dan živi v toliko tisoč tabernakljih po celem svetu samo radi večnosti, samo zato, da nam omogoči srečno in nas obvaruje nesrečne večnosti.

Ali se Vam dozdeva, kaj je večnost? Ali ne boste vsi pretreseni skrbeli za srečno večnost?

2.

Od nerazumljivega dela božje ljubezni in božjega usmiljenja se obrnem na življenje ljudi po vsem svetu. Vprašam se, gledajo-li v luči križa in tabernaklja pomen večnosti, v katero gotovo pridejo? Ali spoznajo kot svojo prvo in glavno nalogo, živeti po naukih Jezusa, ki je ravno zavoljo njihove večnosti umrl na sramotnem križu in živi skrit v tabernakljih? Saj je gotova resnica: kdor veruje v Jezusa in živi po njegovih naukih, bo zveličan; kdor ne veruje v Jezusa in po njegovih naukih ne živi, bo pogubljen. Grozno: večne muke v peklju, ali večno veselje v nebesih!

Ali ljudje to uvažujejo in po tem žive? Pogled mi s Sv. Jošta plava čez meje naše domovine v daljni svet. Kaj opazim?

Večina ljudi živi v temi poganstva, Jezusa ne pozna. Mnogo milijonov je zapustilo Jezusovo Cerkev in žive v krivoverstvu, mnogo jih je ločenih od edinosti Cerkve. In grozno, mnogo milijonov živi po Evropi in po Ameriki, ki so Jezusa popolnoma zavržli, ki niso več krščeni in kjer se v državnih šolah nikdar več ne omeni ne Jezus, ne sploh Bog. Pa tudi mnogi verni katoličani imajo le mrtvo vero, žive v smrtnih grehjih. Njihov vladar je lakomnost, le za bogastvom koprne in se z vsemi močmi prizadevajo zanj; njihov vladar je poželjivost mesa, iščejo predvsem telesnega uživanja v jedi, pijači, v meseni poželjivosti, v spolni razbrzdanosti; njihov vladar je napuh življenja, prizadevajo se v vsem delovanju za svojo čast. Oh, le manjšina je globoko vernih, je Jezusu zvestih in žive po naukih njegovih, kakor jih na njegovo povelje oznanja sveta katoliška Cerkev.

Ko to v duhu gledam, me srce zaboli, objame ga globoka, pekoča žalost. Torej za vse nepregledne množice je zastonj Jezusova smrt na križu, zastonj njegovo življenje v tabernaklju, zastonj njegovo božje delo odrešenja: zanj ne marajo, zametavajo ga! Oh kakšna bo njihova večnost!

Začujem pa glas sv. Očeta, ki vse vernike, ne le škofe in duhovnike, kliče na katoliško akcijo. Vsi naj se dvignemo in skušamo vedno več teh nesrečnikov pridobiti za Jezusa, jih privedi na pot k srečni večnosti. Dela naj se poprimejo ne le škofje in duhovniki, ampak kar vsi verniki, vsak v svoji župniji, vsak po svoji sposobnosti.

Sv. Oče nam v tem oziru dajejo ne le koristne nauke, ampak tudi počrtvovalen zgled. Sami namreč se tudi prizadevajo, kako bi se kraljestvo božje, kraljestvo Kristusovo, razširilo po vsem svetu, med vsemi narodi. Zavode zidajo, kjer naj bi se vzgojili misijonarji za poganke kraje. Zavode

zidajo, v katerih naj se pripravljajo sposobni možje za delo zedinjenja pravoslavnih s katoliško Cerkvijo. Ves svet pa pozivajo, da vsem tem učiteljem pomagamo s prispevki in z vročimi molitvami. Torej vsi na delo!

3.

Od vesoljnega sveta obrnem pogled na našo škofijo. Pazljivo pregledujem življenje vernikov v njej. Je-li to življenje po veri v Jezusa? Je-li to življenje vravnano po poti k srečni večnosti? Ali pa morda verniki na večnost dosti ne mislijo in vravnajo svoje življenje, ne po naukih Jezusa križanega, ampak po strasteh, ki so poželjenje mesa, poželjenje oči in napuh življenja. Kaj vidim?

Hvala Bogu! Mnogo veselega vidim. Prav mnogi verniki zares ljubite vero, ljubite Jezusa v sv. Rešnjem Telesu, ljubite Jezusa križanega, resno skrbite za srečno večnost in trepetate, da je ne bi izgubili.

In zares! Kako prazničen je dan celodnevnega češčenja, kolika udeležba pri procesijah s sv. Rešnjim Telesom! In ako Vam duhovni pastirji poskrbe za misijone, ali duhovne vaje, vselej čujem, da se jih navdušeno udeležujete vsi, otroci, fantje, dekleta, možje in žene. Spovednice kar oblegate, svoje grehe objokujete in z Bogom spravljeni trumoma pristopate z ljubečim srcem k mizi Gospodovi.

Kadar Vas duhovniki vabijo, da pristopite k Marijini družbi, da se vpišete v tretji red in razne bratovščine, da se pridružite apostolstvu mož, se navadno mnogoštevilno odzovete. Pa tudi v izvincerkevne organizacije se še precej oglašate, kakor k Orlom ali v prosvetna društva.

Ob nedeljah in praznikih so, razen popoldne, cerkve polne; k sv. zakramentom pristopate tedensko, mesečno, na kvatre, ob večjih praznikih, meseca majnika, ali vsaj v adventu in za veliko noč.

Po družinah opravljate jutranjo in večerno molitev, molite skupno sv. rožni venec. Oče in mati živita v zakonski zvestobi in ljubezni; otroke imata rada in sicer toliko, kolikor jih jima da božja Previdnost; med otroci je mir in prava ljubezen, med seboj se imajo radi in starše ubogajo. V takih družinah ni posebnega prepira, ni preklinjevanja, ni sovraštva.

Kaj ne, ta pogled na tako bogato krščansko življenje nas vse razveseljuje! Saj, moji dragi Slovenci, uvažujete Kristusovo smrt na križu, njegovo ljubezen v tabernaklju, pred očmi imate večnost, pa se prizadevate izogniti se nesrečni večnosti v peklju, po smrti pa vzeti biti v sveta nebesa.

Toda naše veselje ni prav čisto, ako se ozremo okoli sebe in opazimo mnogo, mnogo grešnega življenja, ki Jezusa znova križa, žali Boga Stvarnika, vodi k strašni božji sodbi in po njej kar naravnost v večni peklenski ogenj.

Poslušaj v družinah grd prepir in surove kletve, večkrat celo bogokletstva! Poglej v nedeljo mnogo fantov zunaj cerkve, kar je smrten greh. Spremljaj fante in može v gostilne! Kako nesramno govore, kako surovo preklinjajo! Pojdi za njimi in glej nesramna ponočevanja in sramotna dela z lahkoumnimi dekleti. Ali ne čuješ strastnega plesanja ne le po gostilnah, ampak tudi po zasebnih hišah? In kako plešejo, kaj med plesom delajo? Oh pokrijem si oči, da teh razuzdanosti ne vidim. Kaj pa v tovarišijah fantov in deklet, ko so sami med seboj? Proč bežim, proč bežim, ker tam vlada neoviran satan, kralj nečistosti. In zgodnja, grešna znanja, ki se skoraj gotovo razvijajo v spolno občevanje!

Res, ko duhovnik v svoji očetovski skrbi priredi sv. misijon, se ga navadno udeleže tudi naštetih grešniki in grešnice. Večne resnice jih pretresejo, pred peklenskim ognjem zatrepetajo in se z odkritosrečno spovedjo

z Bogom spravijo. Toda kako dolgo drže sklepe, storjene v tem svetem času v luči posebne božje milosti? Kako dolgo? Morda par mesecev, ali pa le par tednov, ali morda komaj kak dan. Fant in dekle grešnih zvez ne strgata, nesramnih plesov in tovarišij ne opustita, ponočevanje nadaljujeta. Fant zopet zahaja v gostilne, se opijani, pa preklinja. Vedno še zunaj cerkve ostaja.

Pride čas spovedi, mesečno, na dva ali tri mesece, vsaj v adventu in o veliki noči. Toda, strah in groza, poboljšanja ni: plesi, ponočevanje, grde tovarišije, grešna znanja nič ne prestanejo, nemoteno se dalje vrše. Ali so bile spovedi veljavne? Ali je bilo kesanje resnično? Ali so bili sklepi trdni? Oh, ne, ne! Groza in trepet: skoraj gotovo prav veliko božjih ropov! Moj Jezus! Koliko jih kljub Tvoji smrti na križu in kljub Tvoji ljubezni v tabernaklju hodi daleč od Tebe proč po navdihu hudobnega duha po široki poti, ki pelje v pogubljenje!

Poglejmo še v naša mesta! Vidim, da jih krščanske dolžnosti opravljajo komaj polovica, ali še ne. V smrtnih grehah žive leta in leta. Nasprotno se kar gnetejo v nespodobne kinopredstave, se udeležujejo nad vse nesramnih plesov, sklepajo grešna znanja, zmanjšujejo po kroju obleke sramežljivost, posebno pri malih deklicah, ter žive edino za časno navidezno srečo.

Premnogi teh vere še niso izgubili. Imajo še vero, le mrtva je, srca in uma ne prevzame. Še bolj nesrečni so pa vsi, ki so celo vero zavrgli. Morebiti imajo še kako svojo vero, nimajo pa one, ki jo je učil Jezus, ki so jo oznanjevali apostoli in jo zapoveduje sveta katoliška Cerkev.

Ali se nam ti nesrečneži ne smilijo? Ako se ne spokore in ne poboljšajo, jih zadene nesrečna smrt, grozna sodba pravičnega Boga in večno, da, večno pogubljenje v peklenskem ognju, kjer je jok in škripanje z zobmi. Dragi moji, to ni šala, tako je rekel Bog.

4.

Oh, smilijo se nam! Pomagajmo jim! Saj nas na pomožno delo že krščanska ljubezen goni. Naši so! Morda bližnji sorodniki, prijatelji. Mislim, da bi se mnogi prav radi popravili, ker jih peče vest in jih je samih v dno duše sram tako grdega življenja. Pomagajmo jim! Kako pa?

Sv. Oče nam resno priporočajo katoliško akcijo. Kar Vas je dobrih, se združite in prosite svojega župnika, naj sestavi župnijski svet in župnijski odbor, ki naj sprejme dolžnost, da bo pod vodstvom duhovnika njemu pomagal pri pastircvanju. Kajne, duhovniki mnogo delajo in vendar je po župnijah toliko razuzdanosti! Pomagajte jim te razuzdanosti vsaj omejiti, ako ne popolnoma preprečiti.

Pri sejah se boste dogovorili, kako in kje boste delo začeli. Vsak član odbora naj ima svojo posebno nalogo, naj prevzame morda same eno osebo, katero bo z ljubeznijo skušal odvrniti od hudega in pridobiti za pošteno življenje. Fantje naj se odvrčajo med seboj kar na tihem, da pridobe tovariše, da ne bodo preklinjevali, se ne opijani, da ne bodo ponočevali, ne sklepali grešnih znanj, zasovražili nespodobne tovarišije in da bodo sami svoje telo v čistosti držali. Isto velja o dekletih. Z ljubeznijo odvrčajte od hudega fante in dekleta, ki ravno dozorevajo in so v veliki nevarnosti, da jih spridene fantje, spridena dekleta zapeljejo. Prekosite zapeljivce! Vse to delajte kar tiho od osebe do osebe; posebno ob kakih ugodnih priložnostih.

Naj povem par zgledov, da boste delo bolje razumeli. Ko sem letos po škofiji birmoval, mi je župnik neke župnije povedal to-le: Neki fant vabi kar na tihem tovariše v Marijino družbo. Do sedaj jih je že 15 pridobil.

V drugi župniji pa mi je župnik povedal: Gasilci so po dosedanji grdi in grešni navadi hoteli napraviti zabavo s popivanjem in plesom. Toda močje katoliške akcije so se zdramili, šli k prirediteljem in so tako dolgo ugovarjali, da so gasilci zabavo opustili. Drugod so fantje, ki so v Ljubljani v Domu duhovnih vaj napravili duhovne vaje, prišli k župniku in ga prosili, naj vendar nastopi zoper dekleta nekih vasi, ki vedno ponočujejo. Rekli so, da takih deklet prav nič ne cenijo. Sklenili so, da bodo delali na to, da bosta vsako leto vsaj dva fanta šla k duhovnim vajam v Ljubljano. Naj omenim, da v tem duhu tudi po mestih, posebno v Ljubljani, nastopajo nekateri naših izobraženih mož, naših akademikov, delavcev, gospa in gospodičen. Ko ustanovimo škofijski svet in odbor, potem pa župnijske svete in odbore, bodo delo kar tiho in mirno premišljeno nadaljevali.

H koncu opozorim, da naj se delo raztegne na vse kroge, tudi na prejšnje strankarske nasprotnike, tudi na osebne sovražnike, tudi na skoraj popolnoma izgubljene ljudi. Mnogo in presrčno bomo v ta namen molili doma, posebno v cerkvi pred tabernakljem in na dan sv. obhajila. Prepričan sem, da bo Gospod naše delo blagoslovil. Vsaj polagoma bomo napredovali in zajezili povodenj brezverstva in nemoralnosti.

Obrazložil sem Vam, dragi v Kristusu, potrebo, pomen in način delovanja katoliške akcije. Sv. Oče jo, gotovo navdihnjeni po sv. Duhu, neprenehoma in vsestransko priporočajo. Ubogajmo jih! Bog zmage bo z nami, da bomo mnogo duš rešili večnega pogubljenja. Amen.

Pri Sv. Joštu, dne 30. avgusta 1929.

† Anton Bonaventura,
škof.

41.

Duhovnikom o katoliški akciji.

Zadnji Škofijski list je poročal o binškožni konferenci gg. dekanov o katoliški akciji. Gotovo ste prečitali in premislili jako praktično navodilo kanonika dr. Čukale.

V smislu tega navodila naj Vam podam nekoliko misli o potrebi in o izvrševanju katoliške akcije.

1.

Sv. Oče so katoliško akcijo zasnovali in so to vsebinsko bogato idejo vsako leto bolj razširjevali in izpopolnjevali. Po njihovih izjavah je katoliška akcija razširjeno duhovno pastirovanje. K delu pastirovanja naj se pritegnejo sposobni lajiki. Z njihovo pomočjo naj duhovno pastirovanje zajame vse ljudi, tudi one, katerih dosedanje naše pastirovanje ni doseglo z uspehom.

V naši škofiji ste se gospodje za duhovno pastirovanje, za poglobitev verskega prepričanja in življenja, za obrambo in razširjevanje kraljestva božjega na zemlji mnogo, mnogo in izredno požrtvovalno prizadevali. Koliko pridig, koliko misijonov, koliko duhovnih vaj, koliko raznih evharističnih in drugih prireditev, koliko organizacij!

Kljub temu se sami pritožujete, da je mnogo ljudi vsake starosti in vseh stanov, ki so se temu Vašemu napornemu delu le slabò odzvali, ali ga celo popolnoma odklonili.

Mnogo je še pijančevanja. Ponočevanja, grešna znanja, zelo nesposobni sestanki mladeničev in deklet, vse to traja še nezmanjšano dalje. Mnogi mladeniči ostajajo ob nedeljah zunaj cerkve, ne molijo in ne poslušajo pridige, zato ostane njihovo srce surovo, strastveno, zato je njihovo življenje le zunanje, neprežeto od notranjosti. Tudi razne stranke so svoje pristaše odtujevale cerkvenemu vplivu in jih spravile v cerkvi popolnoma nasprotno smer.

Kaj pa premnogi delavci? Kljub raznim organizacijam, v katerih se gospodje z velikim samozatajevanjem trudite, za nje čas in denar žrtvujete, ni zadostnega uspeha. Premnogi so se cerkvi popolnoma odtujili, cerkveno življenje zavrgli, da celo sovražijo cerkev in duhovnike, misleč da duhovniki podpiramo kapitalizem in nimamo ljubezni do njih, da nimamo razumevanja za njihova upravičena socialna prizadevanja.

Od cerkve se obračajo tudi mnogi iz inteligentnih krogov. Zabredli so v nesrečno moderno življenje, ki ne mara ne za Boga, ne za krščanske dolžnosti in živi tako nekrščansko, tako razuzdano, kakor da ni večnosti, da ni ne nebes ne pekla.

Vsi ti krogi se nam v srce smilijo. Vsak dan bolj čutimo potrebo, da jih pridobimo za Boga, za Cerkev, za globoko krščansko prepričanje in zavedno krščansko življenje. Pa kako?

Dosedanji način pastirovanja jih ni dosegel. Moramo izslediti in nastopiti nov primernejši način, ki ga bomo dosedanjemu dodali, da se njegova pomanjkljivost izpopolni. Zato ubogajmo sv. Očeta, ki v ta namen priporočajo in zapovedujejo katoliško akcijo. Ker sv. Oče govore vsej Cerkvi, govore glasno in nepretrogoma, govore iz globočine svojega očetovskega srca, zato jih prav gotovo navdihuje in vodi sv. Duh, ki za razne čase in razne potrebe pripravlja in ponuja božji Cerkvi ravno za take čase in potrebe najbolj primerna, najbolj izdatna sredstva.

2.

Torej katoliška akcija. Kajne, nujno potrebna je? Skrb za njo spada v razširjeni krog našega dušnega pastirovanja, ki naj se nekako prenovi, razširi, raztegne. V ta namen si moramo pridobiti navdušenih pomočnikov iz lajiškega stanu, ki naj bi z nami in pod našim vodstvom sodelovali. Kako bi to dosegli?

Najpoprej moramo vzbuditi splošno zanimanje za to akcijo. Zasebno in javno poživljajmo misel na večnost. Povejmo z vnemo srca: kaj mora biti večnost, ako se je sam Bog učlovečil, da nam omogoči dosego srečne večnosti. Jaslica, križ, tabernakelj nam jasno oznanjajo nepojmljivo važnost večne sreče, za katero sam učlovečeni Bog toliko stori, da nam jo omogoči. In katoliška Cerkev, ali ni izredno delo božje ljubezni samo za to, da nam omogoči srečno večnost? Od tod sledi prva naša dolžnost, da skrbimo za srečno večnost. Ljubezen do bližnjega nas pa tudi močno nagiba, naj storimo vse, da tudi bližnjemu pomagamo to srečno večnost doseči.

Navdušeno oznanjujmo ljubezen Srca Jezusovega do vseh ljudi, jasno razlagajmo Pravico božjo, ki nad nami, nad narodi in državami kraljuje, bistro pojasnjujmo našo dolžnost do Kristusa kralja.

To so nekatere misli kot predmet pridigam sploh, pa tudi govorom pri misijonih in duhovnih vajah. Mogli bi tudi prirediti razne sestanke: katoliški dan, evharistični kongres, Marijansko proslavo itd., kamor bi povabili vse vernike, posebno manj goreče, bolj hladne, mrzle, bolj zane-marjene, zapuščene. Morda bi organizirali sestanke za socialna vprašanja na temelju najnovejšega razvoja. Mi in dobri, politično ne zamrzeni lajiki,

bi pokazali delavcem, da jih imamo radi, da se za nje zanimamo, zavzemamo, da sedanji kapitalistični red družabnega življenja ni pravičen in da bomo iskali pota za popolno preusmeritev. Povejmo, da naj bi katoliška akcija, posebno delovanje lajikov, v te razmere posegla in jih kolikor mogoče izboljšala. Vsekakor moramo delavski stan pritegniti h Kristusu, k Cerkvi, h katoliškemu prepričanju in življenju.

Ko se bo zanimanje za katoliško akcijo polagoma vzbudilo in srca prevzelo, se o pravem času prične podrobno delo. Sestavi se bo župnijski svet, ki naj ima zastopnike iz vseh vasi, ljudi obojega spola. Izmed članov sveta se izbere delavni odbor. Svet bo dolžil, zoper katero zlo naj bi se zavzeli: nezmernost, ali ponočevanje, ali nespodobne sestanke fantov in deklet, ali kako drugo socialno zadevo po razmerah dotičnega kraja. Drugače bo delo na kmetih, drugače v industrijskih krajih, drugače v mestih.

Sedaj se določijo delavci. Vsakemu se določi poseben krog, kjer naj deluje, sodelavcev pridobiva in zlo pobija. Delo naj bo kar na tihem, od osebe do osebe, v privatnih razgovorih, o priliki prijateljskih obiskov. Kako pa razni naši nasprotniki širijo svoje pogubne ideje? Prav na tihem od osebe do osebe, da kar bukne na dan njihov nazor. Kako zapeljujejo mladeniči svoje tovariše, kako izvabijo deklico na grešno občevanje, kako se uče zakonski preprečevanja otrok? Kaj ne, kar skrivaj, kar zasebno brez šuma in hruma.

In kako razpečavajo svoje nasprotnne liste, svoje umazane knjige in svoje kričeče letake? Kar naravnost jih pošiljajo osebam, kakor one nesramne knjige iz Zagreba, katerih se je pri nas na tisoče razpečalo, ali sedaj adventisti svoje razpravice, katerih je med našim ljudstvom vedno več.

In tudi Vi gospodje, ste ta način že poizkusili. Naročena je bila kaka zbirka, razširiti je bilo treba kak dober časopis, poagitirati je bilo treba za to in ono; kaj ste storili in sicer uspešno storili? Naprosili ste kakega moža, kakega fanta, kako ženo, kako dekle, pa so šli od hiše do hiše, od vasi do vasi in uspeh je bil sijajen. In za kake volitve, ko je bil odločilen zadnji dan, odločilna zadnja noč, ko so posamezniki hiteli od volivca do volivca in so jih za svoje nazore pridobili!

Vse te načine in izkušnje uporabite pri katoliški akciji. V škofijskem svetu, v župnijskih svetih in odborih se boste pri mesečnih sestankih razgovarjali o delu in uspehu, iskali boste primernih, sposobnih oseb za vneto delo v duhu katoliške akcije. Gotovo boste dobili kakega moža iz apostolstva mož; za mladeniče kakega priljubljenega Orla, kakega spretnega dijaka; za delavce kakega pogumnega »krekovca«, ki bi navdušen po »Ognju« utegnil biti za mladino posebno odličan in sposoben; za inteligente kakega gospoda iz starešinstva, za mlajše kakega izurjenega, organizatorično izvežbanega »križarja«. No, pa kaj bi vse to našteval, saj boste vsak v svojem kraju poiskali sredstev in oseb, primernih ravno za Vaše kraje.

3.

Še nekaj mi hodi po glavi. Kaj pa osebno obiskovanje družin? Vsako leto po dvakrat, ali vsaj enkrat? Že v naši prvi sinodi in v »Instructio pastoralis« smo o tem obiskovanju razpravljali. Večkrat čujem iz drugih škofij, da se tako modro, dobro pripravljeno obiskovanje izredno obnese. Obiskati pa moraš vsako družino, tudi moralno, ali versko bolj slabo, morda tebi sovražno. Župniki in kaplani delujte sporazumno, dogovorno. Posvetujte se o obiskih, pogovarjajte se o uspehih in neuspehih, o veselih in žalostnih izkušnjah.

Gospodje posameznih dekanatov naj bi se pri sestankih razgovarjali o katoliški akciji ter jo s primernimi sklepi poživiljali in po pravem potu vodili.

Sploh pa molimo, molimo veliko in s popolnim zaupanjem v ta namen! Molimo pri vsakdanjem obisku presv. Rešnjega Telesa, molimo pri sv. maši. Molijo naj v ta namen vsi verniki, molijo naj naši nedolžni otroci, katerih molitev bo Gospod še bolj gotovo uslišal!

Srčen pozdrav in pastirski blagoslov vsem gospodom!

Pri Sv. Joštu, na praznik sv. Avgušтина, dne 28. avgusta 1929.

† Anton Bonaventura,
škof.

42.

Kongres za vzhodno bogoslovje v Pragi.

Sv. oče Pij XI. neprestano spodbuja katoličane, naj bi sveto Cerkev podpirali pri prizadevanju za vrnitev ločenih vzhodnih kristjanov k vesoljni cerkveni edinosti. V lanski okrožnici »Rerum orientalium« je poudaril potrebo bogoslovnega proučevanja vzhodnega vprašanja ter je dal važna naročila in ukaze za študij vzhodnega bogoslovja. V okrožnici se slovesno proglašajo nekatere misli, ki so polagoma dozorevale na kongresih za vzhodno bogoslovje na Velehradu in v Ljubljani. Gotovo je, da so ti kongresi izvršili veliko delo v korist sv. Cerkve in bogoslovne znanosti. Zalo jih je sedanji sveti oče že tolikokrat priporočil in pohvalil. Vsakega izmed teh kongresov je sveti oče pozdravil s posebnim apostolskim pismom. Tako kongrese l. 1924., 1925. in 1927. ter tudi letošnji kongres v Pragi.

Praški kongres je bil organiziran po vzoru ljubljanskega kongresa za vzhodno bogoslovje (1925), t. j. v nekoliko manjšem obsegu kakor kongresi na Velehradu in s posebnim krajevnim namenom. Kongres je bil prav primerno spojen s tisočletnico smrti sv. Vavla, ki je v tesni zvezi s češkomoravskimi tradicijami sv. Cirila in Metoda, kakor je sv. oče poudaril v apostolskem pismu ob tisočletnici smrti sv. Vavla in v posebnem apostolskem pismu temu kongresu. V njem z veseljem hvali kongrese za vzhodno bogoslovje na Velehradu, v Ljubljani in v Chicagu ter sedaj v Pragi, da bi katoličani proučevali bogoslovna vprašanja krščanskega vzhoda ter iskali sredstva in metode za vrnitev vzhodnih kristjanov k vesoljni cerkveni edinosti.

Kongres se je pričel v nedeljo, dne 11. avgusta. Zbralo se je 11 nadškofov in škofov, na čelu praški nadškof Kordač in olomuški nadškof Prečan, škof Mihael d'Herbigny in bolgarski apotolski vizitator nadškof Roncalli. Številno so bili zastopani Nemci in Poljaki. Po vzoru ljubljanskega kongresa se je praški kongres otvoril s slovesno mašo vzhodnega obreda (v cerkvi sv. Križa na Prikopih). Kakor v Ljubljani so se tudi v Pragi menjavale poljudne prireditve za širše občinstvo in znanstvena latinska predavanja. Uvodna slavnostna akademija na Slovanskem otoku je privabila velike množice domačega občinstva. Naslednje dni pa so bile poljudne prireditve nekoliko manj obiskane; poznalo se je, da je praško občinstvo že nekoliko utrujeno od tolikih letošnjih prireditev.

Znanstvena latinska predavanja so se pričela dne 12. avgusta dopoldne. Predsedovali so: škof M. d'Herbigny, dr. Grivec in praški vseučiliški profesor dr. Vajs. Zborovanje je otvoril olomuški nadškof Prečan kot pred-

sednik ACM in kot častni predsednik kongresa. Prvi je predaval škof M. d'Herbigny o »Ideji katoliške vesoljnosti in duhu molitve« (Idea catholicitatis et vita orationis). V katoliški veroizpovedi in v cerkvenih molitvah se lepo izraža duh krščanske vesoljnosti in edinosti. Dr. Fr. Grivec je predaval o »Vzhodnem pojmovanju cerkve« ter je posebno opozoril na Pavlovo definicijo cerkve, mističnega telesa Kristusovega, ki se mora po opominu vatikanskih teologov v katoliški teologiji bolj poudarjati, da bo imela Cerkev več privlačnosti za katoličane in za vzhodne kristjane. Olomuški profesor dr. Vašica je govoril o sv. Vaclavu v staroslovenskih spomenikih in o njegovem češčenju v Rusiji. Predavanja so se vršila v dvorani benediktinskega samostana Emavs. Opoldne je imel M. d'Herbigny za udeležence kratko latinsko meditacijo v cerkvi istega samostana. — V torek in v sredo so predavali dr. J. Vajs (o rusinski uniji v Brestu 1596), lvovski vseučiliški profesor Cichowski (o filozofski podlagi vzhodne teologije), P. de Meester (o blagoslovljenih vzhodne cerkve), dr. J. Slipyj (o duhu zdravega razvoja v vzhodnem obredu) in voditelj belgijskih benediktincev vzhodnega obreda, P. Beauduin (o koncelebraciji v vzhodni cerkvi), ki je prav nazorno opozarjal, da koncelebracija ni specifično vzhodni običaj, marveč je bila običajna tudi v zapadni cerkvi in je še ohranjena v obredu škofovske konsekracije.

Popoldanska in večerna poljudna predavanja v češkem in v drugih slovanskih jezikih so bila namenjena širšemu občinstvu. Nekatera so bila obilno obiskana in so gotovo pospeševala popularizacijo ideje ACM med praškim občinstvom.

Češka vlada je dala za kongres znatno denarno podporo. Praški magistrat je inozemskim udeležencem priredil slovesen sprejem (recepcao) v magistratni dvorani.

Kongres se je zaključil na Marijin praznik, dne 15. avgusta, v Stari Boleslavi z velikimi evharističnimi slavnostmi, pri katerih je sodelovalo dvanajst češkoslovaških in inozemskih škofov; evharistično procesijo je vodil škof M. d'Herbigny. Tako se je končal kongres z veličastno cerkveno slovesnostjo v mestu mučeniške smrti sv. Vaclava ob udeležbi skoraj 30.000 vernikov; češčenje sv. Vaclava in sv. Cirila in Metoda se je spojilo s počenjem Matere božje in se ožarilo s kultom presvete Evharistije.

Kongresi te vrste dajejo priložnost za osebne stike znanstvenikov, ki so posebno v tej stroki razmeroma maloštevilni in daleč razkropljeni po svetu. Važna so ožja posvetovanja strokovnjakov (Consultationes peritorum), ki so stalno v programu teh kongresov. Letošnje praško strokovno posvetovanje pod predsedstvom škofa M. d'Herbignya je imelo za predmet: a) terminologijo delovanja za cerkveno edinost; b) teme za naslednje kongrese te vrste.

Vprašanje terminologije je posebno važno za katoličane v versko mešanih državah, kjer je treba skrbno paziti, da se ne žalijo ločeni vzhodni kristjani, a da se obenem čuva dogmatična pravilnost. V Pragi se je soglasno sklenilo, da se moramo strogo držati rimske terminologije, ki se je začela skrbneje določati pod Leonom XIII. in se je bistveno izpopolnila in ustalila pod sedanjim sv. očetom s sodelovanjem strokovnjakov papeškega Vzhodnega instituta; zbrana je v okrožnici »Ecclesiam Dei« (1923 ob tristoletnici sv. Jozafata) in drugih tozadevnih rimskih izjavah in dokumentih. Izraz »zblížanje« bi se mogel rabiti za posvetno delovanje, v cerkvi pa se ne sme rabiti, ker nasprotuje naši in vzhodni cerkveni terminologiji ter bi se mogel dogmatično napačno tolmačiti (okrožnica »Mortalium animos«). Naš izraz »zedinjenje« se sme ohraniti. V latinščini se ta izraz ne da doslovno prevesti. Latinskega izraza »unio« se v Rimu sedaj izogibljejo. Namesto tega se rabijo izrazi: unitas (edinost, edinstvo), unitas religiosa (verska edinost), oecumenica unitas (vesoljna edinost), catholica unitas, Ecclesiae universalis unitas, unitas redintegrandae, unitatis reconciliatio (obnovitev vesoljne cerkvene edinosti, sprava). Za ločene vzhodne kristjane se rabijo izrazi: fratres separati (dissidentes), Orientales, christiani orientales. Strogo se ločijo poganski misijoni in delovanje za cerkveno edinost; z

ozirom na krščanski vzhod se nikoli ne rabijo izrazi: misijoni, misijonski i. dr. Opazilo se je, da se zlasti med Poljaki še ni udomačila rimska terminologija; Poljaki še vedno rabijo zastarele in neprimerne izraze (unija, misijoni, razkolniki i. dr.) Navzočni Poljaki so obljubili, da bodo urednike bogoslovnih, nabožnih in misijonskih listov opozorili na pravilno terminologijo.

Glede na teme za naslednje kongrese se je določilo, naj se na kongresih čisto razpravlja: o Cerkvi, mističnem telesu Kristusovem, o cerkvenih zborih in o vzhodnih teorijah verskega spoznavanja (v ločenem vzhodnem bogoslovju se opaža vpliv modernizma in protestantskega subjektivizma). Priporočalo se je, naj se namesto pogostnih velikih mednarodnih kongresov prirejajo manjša krajevna zborovanja za vzgojo novih sodelavcev, kakor je bilo n. pr. letošnje naše zborovanje ACM pri Sv. Joštu (17. julija). Naslednji kongres na Velehradu bo najbrž l. 1932., ko bo petindvajsetletnica prvega kongresa na Velehradu (1907).

Zgodovina kongresov za vzhodno bogoslovje je v zvezi z verskim in kulturnim gibanjem, ki se je med katoliškimi Slovani širilo pod imenom ideje Ciril-metodijske.

Dr. Franc Grivec.

43.

Ciril-metodijska ideja.

V življenju in delovanju sv. slovanskih apostolov so načrtane neke vodilne misli, ki se v novejšem času nazivljejo ciril-metodijska ideja. V dobi bizantinskega in frankovskega (nemškega) imperializma ter srednjeveškega aristokratskega in meščanskega fevdalizma sta sv. Ciril in Metod kot blagovestnika teptanih in zaničevanih Slovanov s svojo, za ono dobo izvirno in nenavadno misijonsko metodo samostojno uveljavljala ljudomilo demokratičnost in univerzalnost Kristusove blagovesti, ki ne pozna razlike med narodi in stanovi. V dobi ponosnega bizantinskega separatizma in žalostnega grškega razkola sta ostala zvesta vesoljni cerkveni edinosti pod vodstvom rimskih papežev. Z obrambo slovanske narodne individualnosti v okviru Kristusove Cerkve sta pospeševala katoliško vesoljnost in vesoljno edinost. Sv. Ciril je na smrtni postelji molil za vesoljno krščansko edinost. Postala sta vsem vse, da bi vse pridobila za Kristusa. Te vodilne Ciril-Methodove misli na splošno priznava sedanja bogoslovna in svetna znanost. Poudarja jih tudi papeževo apostolsko pismo ob tisočstoletnici Cirilovega rojstva.

Ideja ciril-metodijska je predvsem ideja vesoljne Kristusove ljubezni in vesoljne krščanske edinosti. Torej je v mnogem oziru sorodna papeževemu geslu »mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem« ter v zvezi z načeli verske prenovitve in katoliške akcije. V tem smislu je papeževo geslo in papeževo delovanje tolmačil kardinal Faulhaber, ko je v svojem znamenitem govoru o važnosti okrožnice »Rerum orientalium« poudaril, da je sedanji sveti oče — papež katoliške akcije in papež vesoljne cerkvene edinosti.

Na škofovski konferenci v Zagrebu l. 1927. se je sprožila misel o zvezi med katoliško cerkvijo in ciril-metodijsko idejo; med drugim se je poudarilo, da je »ciril-metodijska misel najprimernejše in zelo uspešno sredstvo, da se pravilno spoji naša narodnost in katoliška univerzalnost«. Ista misel o zvezi med ciril-metodijsko idejo in katoliško akcijo je samostojno vznikla med najidealnejšimi predstavitelji naše akademske mladine. Ta misel bi se mogla izvajati tudi iz apostolskega pisma ob 1100 letnici Cirilovega rojstva. Tam se lepo dokazuje, da sta sveta slovanska apostola vzornika naši mladini ter da naj bi »s čudovitim zgledom svojih kreposti« vse sloje našega naroda »vabila in spodbujala na krščan-

sko mišljenje in življenje. Tako naj bi bilo češčenje sv. Cirila in Metoda sestavni del našega verskega življenja.

Med katoliškimi Slovani se z idejo ciril-metodijsko večkrat zaznamuje delovanje za sveto edinost v duhu ACM. Ta terminologija je z ozirom na ločene vzhodne Slovane metodično in taktično jako primerna; stvarno pa je skoraj istovetna z zgoraj pojasnjenim pojmovanjem. V našem položaju je namreč za naše versko mišljenje in življenje zelo plodovito, ako se zavedamo svojega poslanstva v okviru katoliške Cerkve ob vzhodnih mejah. S tem se naš odnos do vzhodnih Slovanov uravnava v duhu krščanske ljubezni in katoliške resnice, rešuje se naše narodno in versko vprašanje, spaja se naša narodna individualnost in katoliška univerzalnost, obenem pa se pospešuje verska gorečnost in poglobitev v duhu katoliške akcije, da bi mogli z zgledom krščanskega življenja svetiti vzhodnim bratom in da bi katoliška Cerkev ob vzhodnih mejah mogla izžarevati sijaj svoje veseljnosti, ki ima zadosti prostora za vse človeštvo in za vse narodne individualnosti.

Končno ni brez pomena, da se z gojitvijo ciril-metodijske ideje pospešuje pravilno češčenje svetih slovanskih apostolov. Delo sv. Cirila in Metoda je tako važno za slovansko prosveto in književnost ter za evropsko zgodovino, da tvori še vedno neizčrpan predmet znanstvenih študij mnogih učenjakov in vseučiliških profesorjev po vsem svetu. Vedno bosta vzbujala pozornost slovanskih izobražencev in preprostega ljudstva. Zato je za naše versko življenje gotovo koristno, da se pospešuje pravilno češčenje naših apostolov ter se preprečuje nju profanacija in zloraba za protikatoliške namene. Bogu moramo biti hvaležni, da imamo tako velika narodna apostola.

Te ideje so pojasnjene v knjigi »Slovanska apostola sv. Ciril in Metod«, posebno str. 153—156 in str. 162—164. To knjigo je ministrstvo prosvete ponovno priporočilo za vse šolske in narodne knjižnice. Kol dopolnilo glej: »Ob 1100 letnici sv. Cirila« (Bogoslovni Vestnik 1927, str. 173—176), »Slovensko katoličanstvo« (Kraljestvo božje 1928, str. 106—109) in razne publikacije ACM. Dr. Franc Grivec.

44.

Mutanda et addenda in Directorio liturgico anno 1929.

I. Ex decreto S. R. C. diei 13. augusti 1929 anniversarium Dedicacionis Ecclesiarum consecratarum, excepta Cathedrali, in posterum die 9. Octobris celebrabitur. Qua ratione in Direct. liturg. ecclesiarum consecratarum, excepto Directorio eccl. cathedralis, hoc anno haec mutari debent:

Octobr. 8. fer. 3. Vesp. de seq., sine com.; Compl. de Dom.

9. fer. 4. Dedicatio eccles. consecr., dup. 1. cl. c. Oct. Off. fest.; com. Ss. Dionysii Ep. et Soc. Mm. in Ld. — M. Dedic., com. Ss. MM. in M. priv. tant., Cr., Praef. comm. — In 2. Vesp. (ppr. 1.) com. seq.; Compl. Dom.

10. fer. 5. ut in Direct., sed omiss. Suffr. et Prec. add. com. Oct. in Ld. et M., 3. Or. *Concede, Cr.* — In 2. Vesp. com. Oct. (ex 1. Vesp.), sine Suffr. et Prec.

⊕ 11. fer. 6. De die 3. infra Oct. Dedic., sem., c. a. Off. ord. (Ant. et Pss. de fer., LL. 1. Noct. cum suis RR de Script. occur., rel. ex coi); M. Dedic., 2. Or. *Concede, 3. Eccles. vel pro Papa, Cr.* — In 2. Vesp. nulla com.

⊕ 12. Sabb. De die 4. infra Oct. Dedic., sem., c. a. Off. ut heri et ppr. 1.; M. ut heri. — Vesp. ut in Dir., add. com. Oct., omiss. Suffr. et Prec.

13. † Dom. XXI. p. Pent. (3. Oct.), ut in Dir., omiss. Suffr. et Symb., add. com. Oct. in Ld. et 2. Vesp.; in M. 3. Or. Oct.

14. fer. 2. ut in Dir., add. com. Oct. in Ld., Vesp. et M. Cr.

15. fer. 3. ut in Dir., add. com. Oct. in Ld. et M., Cr. — Vesp. de seq. die Oct. (ex 1. Vesp.), com. praec.

16. fer. 4. **Dies Oct. Dedic.**, dup. mai., Off. ord. (in Br. vet. LL. 3. Noct. ex die 4). — M. Dedic., Cr. — In 2. Vesp. com. seq.

Quae in Direct. a die 15. usque ad diem 23. Octobr. adnotata sunt de celebrando anniversario Dedicacionis eccles., deleantur.

II. Ex Decreto S. R. C. diei 14. april. 1926, dies **D o m i n i c a p a e n - u l t i m a m e n s i s O c t o b r i s**, quae hoc anno est Dom. XXII p. Pentec., die 20. Octobr., destinata est sacris missionibus adiuvandis. Hac de causa in omnibus Missis addatur ultimo loco Oratio pro propaganda Fide (ex Missa votiva pro Fidei Propagatione) et collecta fiat pro adiuvandis sacris missionibus.

45.

Misijonski praznik.

V naši škofiji je bilo doslej glede dneva misijonskega praznika precej težav in nestalnosti. Sv. stolica je odredila za vesoljni svet, da naj se praznuje misijonski praznik na predzadnjo nedeljo v mesecu oktobru. Pri nas pa je bil na to nedeljo večkrat tudi praznik posvečevanja cerkva, ki se obhaja tretjo nedeljo v mesecu oktobru in tako so bile radi te kolizije velikokrat pritožbe, češ, da se praznik posvečevanja cerkva mora praznovati in to iz mnogih razlogov, posebno še radi darovanja za cerkev. Misijonski praznik se je ob takih slučajih skušal vedno preložiti na poznejši čas, kar pa je povzročalo zmešnjavo in nestalnost.

Da se temu odpomore, je škofijski ordinariat prosil pri sv. stolici, naj se praznik posvečevanja cerkva za našo škofijo preloži na 9. oktober. Sv. stolica je prošnji ugodila in tako se bo misijonski praznik tudi v naši škofiji po vseh cerkvah lahko nemoteno praznoval na predzadnjo nedeljo v oktobru (letos 20. oktobra). Glede izprememb v direktoriju za Dedicatio ecclesiarum se opozarja na stran 97 v tej številki. V bodoče pa bo o tem vse v direktoriju samem.

Predzadnja nedelja v oktobru naj se zato po naših cerkvah prav povsod praznuje kot misijonski praznik in sicer po željah sv. stolice na slovesen način.

Že nedeljo poprej naj duhovniki povabijo vernike, naj na misijonski praznik darujejo sv. obhajilo v misijonske namene; po možnosti naj bo izpostavljeno sv. Rešnje Telo, pridige naj služijo misijonski misli, zbirke na ta dan in eventuelno darovanje z obhodom okrog oltarja so določene za DŠV in naj se nji pošljejo ali lahko tudi ordinariatu.

O priliki misijonskega praznika naj se verniki vabijo tudi, da se vpišejo v DŠV, ki naj se povsod ustanovi, kjer je še ni. Ako darujejo ta dan 12 Din (revni 6 Din), opravijo s tem svojo letno člansko dolžnost ter postanejo deležni mnogih odpustkov, če redno molijo dnevno Očenaš in Češčenomarijo z dostavkom: Sv. Frančišek Ksaverij, prosí za nas!

Misijonska nedelja naj se porabi tudi za širjenje našega misijonskega tiska, zlasti glasila »Katoliški misijoni«.

Razne objave.

Prazno je mesto kurata v ženski kaznilnici v Begunjah na Gorenjskem. Kdor bi reflektiral na to mesto, naj to čimprej sporoči škofijskemu ordinariatu.

Pristojbine za mašne ustanove se ravna po tar. post. 23 zakona o taksah in pristojbinah z dne 25. okt. 1923. (Ur. list 1923, št. 368.). Za mašne ustanove veljajo ista določila, kakor za darila med živimi in za volila, torej je pristojbina do 1000 Din 13%, do 2000 Din 15%, do 5000 Din 17%, do 10.000 Din 19%, do 25.000 Din 21% itd. Če je bila mašna ustanova z oporoko naročena, se plača pristojbina že pri prejemu volila in je zato ni treba še enkrat plačati, pač pa se mora pokazati pristojbinskemu uradu potrdilo, da je bila pristojbina že plačana. V tem oziru naj se spremeni pripomnja v Škof. Listu 1927, str. 78.

Izdajanje listin invalidom. Po novem invalidskem zakonu, ki je pred kratkim izšel, morajo vse vojne žrtve ponovno vlagati na sodišča prijave z vsemi potrebnimi dokumenti in med temi tudi rodbinske pole. Take rodbinske pole jim izdajajo župni uradi. Iz nekaterih krajev prihajajo pritožbe, da župni uradi nočejo izstavljeti rodbinskih pol brezplačno. Člen 72. invalidskega zakona (Uradni list ljublj. in marib. oblasti z dne 5. avg. 1929, št. 81) pravi izrečno, da se vse take listine oproščajo vseh taks ter se izdajajo brezplačno in morajo oblastva to na listinah potrditi. Po izjavah pritožiteljev izdajajo župni uradi listine sicer brez kolkovine, vendar pa zahtevajo za izstavo honorar od 10 do 20 Din. — Ker so vsi prosilci po večini siromašni in niti ne zmorejo dajatve in to popolnoma nasprotuje zakonski določbi, se matični uradi opezarjajo, naj izdajajo dotične listine brezplačno.

Naznanila smrti vojaških obveznikov od 18 do 55 leta starosti so dolžni voditelji matice pošiljati sproti in za vsakega posebej pristojni občini, ki potom okrajnega glavarstva to sporočajo komandi pristojnega vojaškega okrožja radi brisanja iz seznamov in vojnih razporedov. (Čl. 8. navodila za rekrutiranje I. del, glej tudi Letopis 1929, str. 260.) Ker po sporočilu komande ljubljanskega vojaškega okrožja mnogi župni uradi ne vrše svoje dolžnosti, se naroča vsem matičnim voditeljem, da se strogo in natančno ravna po dotičnih predpisih.

Priporoča se konvikt bl. Krizina za akademike v Zagrebu. Kdor se za zavod zanima, naj se obrne na naslov: Profesor dr. Ivan Hulenik, Zagreb, Martičeva ul. 7.

Knjiga: Rudolf Patè, D. J.: Obljube Srca Jezusovega se toplo priporoča gg. duhovnikom. Cena knjigi je 8 oz. 10 Din. Naroča se pri upravi Glasnika Srca Jezusovega v Ljubljani, Zrinjskega c. 9.

Konkurzni razpis.

Z okrožnico z dne 14. avgusta 1929 št. 2985 sta bili razpisani župniji: **P e č e**, stoječa pod patronstvom nadžupnika v Moravčah, in **M i r n a**. Rok za vlaganje prošenj se je zaključil 10. septembra 1929.

Škofijska kronika.

Cerkveno odlikovanje. Za škof. duhovnega svetnika je bil imenovan P o v š e Henrik, župnik na Čatežu pod Zaplazom.

Umeščen je bil G o l o b Franc, kaplan v Ribnici, dne 29. avgusta 1929 na župnijo Kostanjevica.

Podeljene so bile župnije: Trebelno D o l e n c u Jankotu, župniku in dekanu v Trnovem na Krasu (umeščen 7. septembra 1929); Hotedršica B o r š t n a r j u Jankotu, župniku v Pečah; Duplje V r a n k a r j u Jožefu, župniku na Mirni in Moravče C e g n a r j u Jankotu, uršulinskemu spiritualu v Ljubljani.

Imenovan je bil za uršulinskega spirituala v Ljubljani C u d e r m a n Kristijan, kaplan v Trebnjem.

Premeščeni so bili: Za prefekte v zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano: F l o r i j a n č i č Jožef, kaplan v Podzemlju, K a m b i č Alojzij, kaplan na Bledu in K r a l j i č Janko, kaplan v Šmariji; dalje S t a n o n i k Anton, župni upravitelj v Kostanjevici, za kaplana v Vodice; dalje kot kaplani: F i s t e r Franc iz Kočevja v Ribnico; Š p e n d a l Ivan iz Kamnika v Naklo; G o r n i k Franc iz Mengša na Bled; O r a ž e m Janko iz Črmošnjice v Stari log pri Kočevju; H o e n i g m a n Franc iz Šmarjete v Črmošnjice; P e r k o Viktor iz Hinj v Šmarjeto in Š i n k o v e c Stanislav iz Zagorja ob Savi v Žiri.

Nameščeni so bili: dr. A h č i n Janez za subsidiarija pri Sv. Petru v Ljubljani; dalje kot kaplani: D o d i č Anton v Srednji vasi v Bohinju; E r ž e n Peter v Sostrem; F e r k u l j Jožef v Poljanah nad Škofjo Loko; K a p u s Jožef v Dolih pri Litiji; K l o p č i č Franc v Kočevju; P a p e ž Karel v Podzemlju; P i p a Anton v Kamniku; Š k r b è Stanislav v Mengšu; V o d u š e k Vital v Zagorju ob Savi in p. O t o n K o c j a n, OFM. v Mošnjah.

Frančiškanske župnije: V i č: Mesto p. Atanazija Aussèr je bil imenovan za kaplana p. dr. Gotfrid P l o j j; M a r. O z n a n j e n j e v L j u b l j a n i: Mesto p. Jožefa Aljančiča je bil imenovan za subsidiarija p. F e r d i n a n d Z a j c; S p o d n j a Š i š k a: Za subsidiarija je bil imenovan p. Metod V a l j a v e c.

Izpuštnico iz ljubljanske škofije so prejeli: R e m e c Bogumil, prefekt v zavodu sv. Stanislava, ker je vstopil v red Družbe Jezusove, ter R u p a r Jožef, novomašnik, in B o ž n a r Anton, bivši kaplan v Srednji vasi v Bohinju, ki sta bila sprejeta v kler lavantinske škofije.

Umrla sta: S c h i f f r e r Ivan, vp. župnik tržaškoprske škofije, v Kranju dne 1. avgusta 1929 v starosti 64 let in S e v e r Ivan, kaplan v pok., v Kandiji dne 5. septembra 1929 v starosti 54 let. Naj v miru počivata!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 12. septembra 1929.

Vsebinska: 39. Spremembe v upravi ljubljanske škofije. — 40. Pastirski list o kato-liški akciji. — 41. Duhovnikom o katoliški akciji. — 42. Kongres za vzhodno bogoslovje v Pragi. — 43. Ciril-metodijska ideja. — 44. Sprememba v direktoriju 1929. — 45. Misi-jonski praznik. — 46. Razne objave. — 47. Konkurni razpis. — 48. Škofijska kronika.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Dostal. — Za Jugosl. tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.